

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 244/2018-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. mája 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Mgr. Štefanom Buchom, advokátska kancelária, Námestie M. R. Štefánika 1, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 84/2009 v období po rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 736/2016-25 zo 14. februára 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. augusta 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 84/2009 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti predovšetkým vyplynulo:

«... *Skutkový a právny stav veci*

Podaním: „Žaloba o zrušenie podielového spoluvlastníctva“ zo dňa 14.05.2009... ktorú podala [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] - bývalá manželka sťažovateľa (ďalej len [REDAKOVANÉ]), ktorou sa domáha zrušenia podielového spoluvlastníctva k rodinnému domu č. 160 a pozemku - parcela C KN č. [REDAKOVANÉ] v kat. území [REDAKOVANÉ]. Okresný súd Žilina rozsudkom zo dňa 25.11.2009, sp. zn.: 8C/84/2009... zrušil podielové spoluvlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam. Proti uvedenému rozsudku sťažovateľ podal odvolanie z dôvodu toho, že okresný súd [REDAKOVANÉ] vypořiadal podielové spoluvlastníctvo k pozemku - parcela C KN č. [REDAKOVANÉ] a hospodárskej budove. Krajský súd v Žiline Uznesením zo dňa 21.12.2010, sp. zn.: 5Co/381/2010... zrušil rozsudok Okresného súdu Žilina zo dňa 25.11.2009, sp. zn. 8C/84/2009 a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie. V konaní boli priedahy v konaní, preto Sťažovateľ podal na Ústavný súd Slovenskej republiky sťažnosť na priedahy v konaní zo dňa 04.06.2015, ktorá bola súdu doručená 09.06.2015... Ústavný súd Slovenskej republiky vydal Nález zo dňa 14.02.2017, sp. zn.: III. ÚS 736/2016-25, ktorým rozhodol, že základné právo Sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priedahov bolo porušené Okresným súdom Žilina v konaní 8C/84/2009. Zároveň ústavný súd prikázal aby v konaní 8C/84/2009 konal bez zbytočných priedahov. Okresný súd Žilina vo veci samej rozhodol dňa 20.03.2017 a vyhlásil rozsudok, čo potvrdzuje Zápisnica o pojednávaní zo dňa 20.03.2017... Okresný súd písomné vyhotovenie rozsudku doposiaľ neurobil ani o nároku na investície na rodinný dom č. 160 v [REDAKOVANÉ] vôbec nekonal. Podľa § 223 ods. 3 CSP mal Okresný súd Žilina vyhotoviť a odoslať do 30 dní odo dňa jeho vyhlásenia. Podpredseda okresného súdu na sťažnosť odpovedal listom: „Vyjadrenie k sťažnosti“ zo dňa 25.07.2017, kde uznal, že ide o priedahy v konaní.

... Porušenie ústavných a ľudských práv

V prvom rade poukazujem na to, že Okresný súd Žilina aj naďalej v predmetnom konaní (8C/84/2009) robí priedahy v konaní a to tým, že vo veci samej dňa 20.03.2017

vyhlásil rozsudok, ale jeho písomné vyhotovenie Sťažovateľovi doposiaľ nedoručil, i napriek tomu, že tak mal podľa § 223 ods. 3 CSP urobiť v lehote do 30 dní od jeho vyhlásenia.

Okrem toho o nároku na investície na rodinný dom č. 160 v [REDAKOVANÉ] vôbec nekonal. Z uvedených dôvodov Sťažovateľ podal na predsedu Okresného súdu Žilina podanie: „Sťažnosť na prieťahy v konaní“ zo dňa 19.6.2017... na prieťahy v konaní. Podpredseda okresného súdu na sťažnosť odpovedal listom: „Vyjadrenie k sťažnosti“ zo dňa 25.07.2017... kde uznal, že ide o prieťahy v konaní.

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd vo veci samej nekonal tak, ako mu to ukladá CSP a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ďalej poukazujem na to, že okresný súd vo veci samej v celom rozsahu (aj o vložených investíciách) za viac ako osem rokov právoplatne nerozhodol. Je pravdou, že vo veci samej z časti rozhodol, vyhlásil rozsudok dňa 20.03.2017, ale doposiaľ Sťažovateľovi písomné vyhotovenie rozsudku nebolo doručené i napriek tomu, že súd mal tak urobiť do 30 dní (§ 223 ods. 3 CSP). O vložených investíciách do rodinného domu od 20.03.2017 doposiaľ súd nepojednával, ani nevytýčil termín pojednávania.

... Sťažovateľ je presvedčený, že prieťahmi v konaní mu boli porušené jeho základné ľudské práva - právo na prerokovanie jej veci v primeranej lehote a prerokovanie jeho veci bez prieťahov v konaní, čo mu garantuje čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Uvedené sťažovateľovi spôsobuje stres, finančnú ujmu, ako aj zdravotné ťažkosti. Taktiež mu to spôsobuje nemožnosť nakladať s predmetnými nehnuteľnosťami, pretože sa s [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] dohodli, že rodinný dom bude v jeho výlučnom vlastníctve a pozemok je na základe Rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.02.2012, sp. zn. 1Sžr/64/2011 je iba jeho. Počas súdneho konania sťažovateľ nemohol užívať predmetný rodinný dom, hospodársku budovu a pozemok, pretože [REDAKOVANÉ] po tom čo sa k predmetným nehnuteľnostiam priblížil volala políciu, že napáda svojho syna, čo ale nebola pravda. Od roku 2009 sťažovateľ nemôže užívať predmetné nehnuteľnosti, pretože [REDAKOVANÉ] má rodinný dom s prisl. uzamknutý, má v nich veci, nechce mu od nich vydať kľúče a vypratať veci.

... Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľ požaduje v dôsledku prieťahov v konaní pri rozhodovaní o Žalobe o zrušení podielového spoluvlastníctva, ktorá

je vedená na Okresnom súde Žilina pod sp. zn.: 8C/84/2009, aby mu Ústavný súd Slovenskej republiky v súlade s čl. 127 ods. 3 Ústavy SR a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde priznal finančné zadosťučinenie vo výške 8.000,-EUR (osemtisíc EUR) ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch. Finančné zadosťučinenie zdôvodňuje tým, že počas uvedeného konania a prietahov v konaní nemohol užívať ani nakladať s predmetnými nehnuteľnosťami. Uvedené mu spôsobuje zdravotné problémy. Uvedeným bol a je vystavený pocitom právnej neistoty, krivdy, nespravodlivosti, bezmocnosti a úzkosti a to z dôvodov, ktoré som uviedol.

... Ďalej si sťažovateľ uplatňuje náhradu trov právneho zastúpenia v súlade s § 11 ods. 2 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb do dnešného dňa pozostávajúcu z dvoch právnych úkonov, a to z prevzatia a prípravy zastúpenia a z písomného podania na Ústavný súd SR a režijné paušály za ne, čo je spolu: 312,34,-EUR.

... V konaní vo veci samej sťažovateľ navrhuje, aby Ústavný súd SR vyniesol tento nález:

1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] prerokovanie a rozhodnutie veci bez zbytočných prietahov upravenej v čl. 48 ods. 2 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote a právo na spravodlivý súdny proces zaručený v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo Okresným súdom Žilina v konaní vedenom pod sp. zn.: 8C/84/2009 porušené.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky Okresnému súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn.: 8C/84/2009 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 8.000,- EUR, ktoré je Okresný súd Žilina povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Právnemu zástupcovi sťažovateľa priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré je Okresný súd Žilina povinný vyplatiť na účet: JUDr. Mgr. Štefan Buchu... a to do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.»

II.

3. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

4. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenejšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05).

5. Z obsahu sťažnosti a návrhu „vo veci samej“, teda petitu sťažnosti, vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 46 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 84/2009 v období po rozhodnutí ústavného súdu č. k. III. ÚS 736/2016-25 zo 14. februára 2017.

6. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Vychádzajúc zo sťažnosti, z jej príloh, ako aj zo zapožičaného súvisiaceho súdneho spisu od okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že po vydaní nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 736/2016-25 zo 14. februára 2017 sa 27. februára 2017 uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 20. marec 2017 pre účely ďalšieho dokazovania, pričom uvedeného dňa za prítomnosti účastníkov konania (aj sťažovateľa) bol vynesенý rozsudok, ktorý bol písomne vyhotovený až 22. januára 2018 a napokon tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 6. marca 2018 (čo sa týka časti trov konania podal sťažovateľ odvolanie).

Ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 66/02), podľa ktorej nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48

ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01).

Z obsahu s'ťažnosti ústavnému súdu a jej príloh vyplýva, že s'ťažovateľ pred podaním s'ťažnosti ústavnému súdu využil možnosť postupu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) a 19. júna 2017 podal s'ťažnosť na priet'ahy v konaní adresovanú predsedovi okresného súdu.

Ústavný súd konštatuje, že využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mal s'ťažovateľ právo podľa citovaného zákonného ustanovenia zákona o súdoch, sa v okolnostiach posudzovanej veci prejavilo ako účinný prostriedok nápravy, ktorý mal s'ťažovateľ k dispozícii a úspešne ho aj využil ešte pred podaním opakovanej s'ťažnosti ústavnému súdu. Po prešetrení vybavenia s'ťažnosti podpredsedom okresného súdu z 25. júla 2017, ktorý uznal dôvodnosť s'ťažnosti, okresný súd už vykonal opatrenie, bol vydaný Dodatok k Rozvrhu práce Okresného súdu Žilina na rok 2017 sp. zn. 1SprR/1111/2017 s účinnosťou od 15. decembra 2017, na základe ktorého bol spis odňatý a prerozdelený od nekonajúceho sudcu a napokon bol rozsudok písomne vyhotovený 22. januára 2018.

Skutočnosť, že orgán štátnej správy súdu uzná s'ťažnosť na priet'ahy za dôvodnú, nemusí viesť bez ďalšieho k prijatiu v nadväznosti na to podanej s'ťažnosti podľa čl. 127 ústavy na ďalšie konanie, pretože ústavný súd, pridržiavajúc sa doterajšej stabilizovanej judikatúry, považuje za potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení pre účely nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07, IV. ÚS 59/08).

Postup okresného súdu v napadnutom konaní ani po vydaní nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 736/2016-25 zo 14. februára 2017 nebol bez prietáhov (čomu nasvedčuje aj odpoveď podpredsedu okresného súdu sp. zn. 1SprS/407/2017 z 25. júla 2017), avšak po využití účinných prostriedkov nápravy sa postup okresného súdu nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Okrem toho ústavný súd prihliadol aj na to, že právna neistota účastníkov konania (a teda aj sťažovateľa) sa odstránila v okolnostiach danej veci už vyhlásením samotného rozsudku (20. marca 2017), ktorý si sťažovateľ, ako aj jeho právny zástupca osobne vypočuli, a táto skutočnosť rozhodne znižuje intenzitu právnej neistoty účastníkov konania.

S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup okresného súdu v napadnutom konaní po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

7. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu tiež k iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Sťažovateľ namieta aj porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a to z tých istých dôvodov ako porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V nadväznosti na túto skutočnosť ústavný súd pripomína, že primeraná celková dĺžka, rýchlosť a plynulosť súdneho konania sú obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov nespadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, pokiaľ namietané porušenie tohto základného práva (základného práva garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy) nedosahuje takú intenzitu, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti daného prípadu (najmä predmet konania, teda čo je pre sťažovateľa v stávke) by bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (napr. IV. ÚS 242/07).

V posudzovanom prípade sťažovateľom namietané nedostatky v postupe okresného súdu v napadnutom konaní zjavne nedosahujú takú intenzitu, že by sa dalo uvažovať o odmietnutí spravodlivosti. Ústavný súd preto aj túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. mája 2018